

Матусов Ю.П.
к.ф-м.н., доц. НТУУ «КПІ»
Будаєва А.С.
магістр ФММ НТУУ «КПІ»

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ

Статтю присвячено дослідженню і розробці ефективних стратегій управління основним капіталом підприємства, розглянуто роль стратегічного підходу в управлінні основними фондами, сформовано стратегію підвищення ефективності відтворення та використання основних фондів, з метою виявлення резервів та створення конкурентноспроможної продукції.

Ключові слова: основні фонди, стратегія, управління, стратегічний контроль, ефективність, результативність, конкурентоспроможність.

Вступ. Після періоду економічного спаду, а також загострення соціально-економічних проблем завдання виходу на траєкторію сталого економічного зростання набуває першорядного та життєво важливого значення. Ринкові умови стають все більш жорсткими, вимоги споживачів зростають, і підприємствам доводиться надавати увагу, перш за все, асортименту та якості своєї продукції або послуг і одночасно – підвищення інвестицій в основні фонди і зниженню виробничих витрат.

Питання управління основними фондами відображені в працях таких економістів, як В.М. Аксьонова, Л.В. Балабанова, О.С. Батрудінова, І.О. Бланка, С.О. Сімець, А.А. Мазаракі, А.Г. Мельника, Г.І. Оніщука, В.А. Подсолонка, А.В. Шегди, Костенко Г.Д. Т.П. Юр'євої та ін.

Постановка завдання. Метою даного дослідження є обґрунтування стратегічного підходу до управління основними фондами підприємств та формування стратегії підвищення ефективності відтворення та використання основних фондів.

Об'єктом дослідження є система показників ефективності використання основних фондів підприємства.

В роботі використані теоретичні методи дослідження: системний аналіз, граничний аналіз, систематизація, узагальнення, які дозволили дослідити особливості використання основних виробничих фондів та розробити стратегічний підхід в управлінні основними фондами підприємства.

Результати дослідження. Результативність управління основними фондами за ринкових умов, визначається структурою та якістю вкладень, організацією й інтенсивністю використання основних фондів. Останнє, у свою чергу, залежить від рівня підготовки кадрів і економічних умов.

Механізм управління основними фондами реалізується у процесі управління. Підвищенню ефективності управління основними фондами сприятиме використання стратегічного підходу.

А.М. Аксьонов [1,с.115] під стратегічним управлінням вартістю основного капіталу пропонує розуміти процес цілеспрямованої підтримки і відтворення основних фондів на рівні, який забезпечує:

1) планове зростання (зміну) вартості основного капіталу на майбутні планові періоди;

2) дотримання експлуатаційних і технологічних вимог до кожного об'єкта і сукупності технологічно пов'язаних об'єктів основних фондів для зниження критичних ризиків;

4) сучасну і достовірну оцінку будь-якого виду вартості кожного об'єкта або комплексу об'єктів для вирішення стратегічних і оперативних завдань управління, виходячи з інтересів власників.

Стратегічне управління основними фондами підприємства – це процес аналізу, стратегічного планування, реалізації стратегії, а також контролю для підвищення інвестиційної привабливості підприємства шляхом ефективного використання основних фондів [2,с. 139]

Процес стратегічного управління основними фондами доцільно розглядати як сукупність 3-х етапів:

1 етап. Аналіз основних фондів підприємства.

2 етап. Стратегічне планування.

3 етап. Реалізація стратегії управління основними фондами.

На першому етапі здійснюється аналіз зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на ефективне використання основних фондів підприємства, а також аналіз обсягу та складу основних фондів, динаміки та степені зносу, ефективності управління основними фондами [2,с. 132].

Дослідження стану й ефективності використання основних фондів є неможливим без комплексного підходу до оцінки їх впливу. Для оцінки ефективності управління основними фондами запропоновано наступні показники: індекс фондівддачі, індекс оновлення, індекс придатності, індекс капітальних інвестицій, індекс продуктивності, індекс рентабельності, індекс інтенсивності використання.

На другому етапі визначаються стратегічні цілі та завдання управління основними фондами, здійснюється розробка стратегії управління основними фондами.

Формування стратегій управління основними фондами ґрунтується на системному підході, де основне значення має не тільки управління з окремих пунктів, але й використання комплексної моделі управління, що відображає особливості впливу основних виробничих фондів на всю роботу підприємства.

Основними стратегіями управління основними фондами є такі:

– екстенсивна, до якої належить в основному збільшення часу роботи основних виробничих фондів;

– інтенсивна, до якої належить підвищення віддачі засобів праці на одиницю часу [3, с. 96].

Загальноприйнятим є те, що формування будь-якої стратегії потребує використання сукупності методів та інструментів. Причому залежно від об'єкта формування стратегічних основ та етапів розроблення вони істотно різняться. Пропонується стратегія оновлення основних виробничих фондів на промислових підприємствах, подана у вигляді певної послідовності етапів (рис. 1).

Рис. 1. Послідовність формування стратегії підвищення ефективності відтворення та використання основних фондів

Стратегія інтенсифікації стосовно основних фондів є, по-перше, переважним напрямом витрат на реконструкцію і технічне переозброєння діючих підприємств у процесі оптимального поєднання всіх форм відтворення основних фондів, по-друге, вибір такого типу відтворення, який забезпечив би досягнення комплексної інтенсифікації, що є неодмінною умовою досягнення раціонального співвідношення продуктивності праці, фондоозброєності та фондівіддачі. Вона спрямована на те, щоб їх віддача зростала швидше, ніж ресурси, щоб зроста ефективність використання основних фондів.

Стратегія екстенсивного використання основних фондів, як уже підкреслювалося, припускає, з одного боку, збільшення часу роботи діючого устаткування за календарний період (протягом зміни, доби, місяця, кварталу, року) і, з іншого боку, збільшення кількості і питомої ваги діючого устаткування у структурі всього устаткування, наявного на підприємстві й у його виробничій ланці.

Комбінована стратегія містить елементи обох стратегій і часто використовується для управління різними видами основних фондів у межах одного підприємства [4, с. 117]

Третій етап містить визначення оптимальних термінів експлуатації основних фондів, раціональне розміщення основних фондів, дотримання правил експлуатації та технічного обслуговування обладнання, здійснення ремонтної політики. Розробка і реалізація стратегії управління основними фондами можлива лише за створення і підтримки організаційно-економічної і комп'ютерної системи управління вартістю і відтворенням основних фондів, включаючи її скорочення до ліквідаційної вартості і, відповідно, обсягу у певних конкретних умовах оцінки.

Висновки. Розроблення стратегії відтворення основних виробничих фондів сприятиме вирішенню комплексу основних завдань щодо підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності. Таким чином, формування

стратегії відтворення основних виробничих фондів розглядається як складова системи управління виробничим потенціалом підприємства з огляду на її значимість у господарській діяльності суб'єкта господарювання.

Перелік посилань

1. Балабанова Л.В. Управління маркетинговим потенціалом підприємства: монографія / Л.В. Балабанова, Р.В. Мажинський. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2005. – 153 с.
2. Бобров В.Я. Основи ринкової економіки та підприємництва. К.: «Вища школа», 2002. – 690 с
3. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні: навчально-практичний посібник. – Дніпропетровськ; ТОВ «Баланс-Клуб», 2005 – 289 с.
4. Економіка і підприємництво: стан та перспективи: Збірник наукових праць / Ред. кол.: А.А. Мазаракі, А.Д. Бутко, С.І. Бай. - К.: КНТЕУ, 2004. – 280 с.
5. Круш П.В., Подвігіна В.І., Клименко О.В. Капітал та основні засоби підприємства: Навчальний посібник – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 168с.
6. Костенко Т.Д., Підгора Є.О., Рижиков В.С., Панков В.А. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів. – К.: ЦНЛ, 2005. – 398 с.

Матусов Ю.П

к.ф-м.н., доц. ФММ НТУУ «КПІ»

Будаєва А.С.

Магістр ФММ НТУУ «КПІ»

ФОРМИРОВАНИЕ СТРАТЕГИИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ВОССОЗДАНИЯ И ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ОСНОВНЫХ ФОНДОВ

Статья посвящена исследованию и разработки эффективных стратегий управления основным капиталом предприятия, рассмотрена роль стратегического подхода в управлении основными фондами, сформирована стратегия повышения эффективности воссоздания и использования основных фондов, с целью выявления резервов и создания конкурентоспособной продукции.

Ключевые слова: основные фонды, стратегия, управление, стратегический контроль, эффективность, результативность, конкурентоспособность.

Matusov Y.P., Budaeva A.S.

FORMING OF STRATEGY OF INCREASE OF EFFICIENCY OF RECREATION AND USE OF CAPITAL ASSETS

The article is sanctified to research and developments of effective strategies of management of enterprise the fixed assets, the role of strategic approach is considered in a management capital assets, strategy of increase of efficiency is formed recreation and use of capital assets, with the aim of exposure of backlogs and creation of competitive products.

Keywords: capital assets, strategy, management, strategic control, efficiency, effectiveness, competitiveness.

Ошук О.І.
асистент НТУУ «КПІ»
Захарченко К. К.
студентка ФММ НТУУ «КПІ»,

ПРИНЦИПИ ВИЗНАЧЕННЯ ВАРТОСТІ КАПІТАЛУ

Фінансова робота на підприємствах безпосередньо пов'язана з формуванням та ефективним використанням грошових ресурсів або капіталу. Тому важливим є питання вибору джерел фінансування підприємства. Для інвесторів важливим є оцінка підприємства куди вони будуть вкладати кошти. Статтю присвячено вирішенню актуального наукового завдання щодо вибору принципу визначення вартості капіталу. Так як правильний принцип в подальшому вплине на інвестиції в підприємство.

Ключові слова: вартість капіталу, чистий прибуток, дивіденди, емісія акцій, банківський кредит, прибуток.

Вступ. Вартість капіталу – це є його ціна, яку підприємство сплачує за його залучення з різних джерел.

Вартість капіталу виражається у виді відсоткової ставки від суми капіталу, вкладеного в який-небудь бізнес, яку варто заплатити інвесторові протягом року за використання його капіталу. Інвестором може бути кредитор, власник (акціонер) підприємства або саме підприємство. У будь-якому випадку за використання капіталу треба платити і мірою цього платежу виступає вартість капіталу.[1]

Звичайно вважається, що вартість капіталу - це альтернативна вартість, інакше кажучи дохід, що очікують одержати інвестори від альтернативних можливостей вкладення капіталу при незмінній величині ризику.

Серед вітчизняних та зарубіжних учених, які плідно досліджують цю проблематику: Г.І. Міокова, Є. Балабанова, І. Бланка, Е. Брігхем, В. Бочарова, О. Мозгового, А. Пересади, А. Поддєрьогіна, О. Терещенка, О.Г. Біла, І.О. Бланк, О.С. Бородкін, Є.Ф. Брігхем, та інші.

Постановка задачі. Актуальність теми досить значна тому що принципи визначення вартості капіталу використовуються для інформування потенційних інвесторів. В період нестабільної економіки в державі володіння певними запасами може значно збільшити прибуток підприємства в кінцевому результаті.

Результати дослідження. Оцінка вартості підприємства, його майна належить до найскладніших питань фінансів підприємств. Оцінка